

БИЛТЕН

Бр. 39
МАРТ 2025.

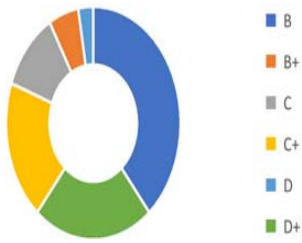
ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

- **МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....3**
- **ОБЈАВЉЕНИ РЕЗУЛТАТИ ИНДЕКСА ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ЗА 2024. ГОДИНУ.....3**
- **ЕВРОПСКИ ЖЕЛЕЗНИЧКИ СЕКТОР И СТРАТЕГИЈА ОДБРАНЕ ЕУ.....4**
- **ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА СВЕТСКЕ БАНКЕ ПОСВЕЋЕНА САОБРАЋАЈУ.....5**
- **UIC САВЕЗ УНИВЕРЗИТЕТА ЗА БРЗУ ЖЕЛЕЗНИЦУ ОБЕЛЕЖИО 10 ГОДИНА РАДА.....5**
- **АУСТРИЈА СЕ ПОСЛЕ НЕМАЧКЕ ОДЛУЧИЛА ЗА ПОСТАВЉАЊЕ КОЛОСЕКА БЕЗ ТУЦАНИКА.....6**
- **УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....7**
- **ОДРЖАНА UIC НЕДЕЉА ОДРЖИВИХ АКТИВНОСТИ.....7**
- **ОДРЖАН САСТАНАК ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН.....8**

ОБЈАВЉЕНИ РЕЗУЛТАТИ ИНДЕКСА ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

Badges per company

Трећи циклус новог пројекта, Индекс одрживости железнице (RSI), Међународне железничке уније (UIC) је успешно завршен, а учесници су добили резултате за 2024. годину. Поменути пројекат је бесплатан за све чланове UIC, прилагођен је железничкој индустрији, међународно је прихваћен и независно верификован.

Подаци које достављају компаније укључују факторе у погледу животне средине, економије и управљања. Резултати за 2024. годину показују да је већина учесника постигла бонитетну оцјену Б, а најбоље оцењени су добили Б+. Једним од 7 одабраних циљева УН за одрживи развој који се односи на родну равноправност, постигнуто је следеће:

- Све компаније које учествују у овом истраживању су већ усвојиле Кодекс против дискриминације;
- Жене у просеку чине скоро 24% радне снаге у железничком сектору;
- Број жена руководилица и директорки има тенденцију раста од 2021. године, у просеку за 27%.

Participants per activity

Чланови UIC добијене резултате користе у побољшању својих стратегија одрживости, идентификујући своје предности и слабости. Поменути индекс помаже да се дође до увида колико железница доприноси постизању циљева Уједињених нација. Статистички показатељи се објављују једном годишње кроз Глобални извештај UIC о одрживом развоју железнице.

У протеклој години је забележен највиши ниво учешћа, са подацима компанија углавном из Европе, али и из азијско-пацифичког региона и Северне Америке. За сада, највећи број учесника су управљачи железничке инфраструктуре.

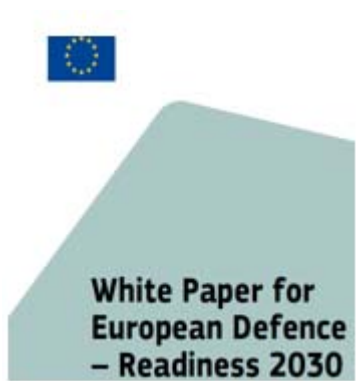
Participants per continent

Europe Asia America Australia

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/announcing-the-results-of-the-rail-sustainability-index-2024>

ЕВРОПСКИ ЖЕЛЕЗНИЧКИ СЕКТОР И СТРАТЕГИЈА ОДБРАНЕ ЕУ

Европска комисија је у документу *Бела књига за европску одбрану - Спремност 2030*, препознала суштинску улогу коју ће железница имати у вези са политиком одбране ЕУ, што је Заједница европских железничких и инфраструктурних компанија (СЕР) поздравила. Документ је објављен крајем марта.

Стратешки значај војне мобилности кроз железнички саобраћај

Војна мобилност је у горенаведеном документу дефинисана као суштински фактор за европску безбедност и одбрану. У оквиру тога, дефинисан је и брз приступ железничкој инфраструктури, као и проширење капацитета кључних железничких тунела и мостова ради превоза војног особља и опреме.

СЕР се дуго залагао за препознавање важности специјализованих возних средстава двоструке намене (цивилне и војне). У свом недавно објављеном документу о ставу, „*Витална улога железнице у омогућавању будућности одбране ЕУ*“, СЕР истиче да су железнице од виталног значаја за развој одбрамбене индустрије и логистике ЕУ, обезбеђујући ефикасан, високо капацитетан, одржив и сигуран транспорт за војне конвоје и опрему.

У Белој књизи се такође наводи потреба за повећањем партнерстава са земљама Западног Балкана, међу којима су наведене **Албанија, Црна Гора и Северна Македонија**. Република Србија није наведена међу земљама партнерима због своје Стратегије одбране из 2019. године, у којој је дефинисана војна неутралност.

Позив за инвестирање у железничку инфраструктуру

СЕР позива креаторе политика, лидере у индустријама и све заинтересоване стране на приоритетно инвестирање у железничку инфраструктуру и возна средства, како би се осигурала спремност и отпорност ЕУ. Сматра се да будућност одбране мора бити ојачана железничким системима, који могу да задовоље цивилне и војне захтеве.

Извори: <https://cer.be/cer-press-releases/european-railways-integral-to-eu-defence-strategy>, https://commission.europa.eu/topics/defence/future-european-defence_en, <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/skupstina/strategija/2019/94/1>

ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА СВЕТСКЕ БАНКЕ ПОСВЕЋЕНА САОБРАЋАЈУ

Међународна железничка унија (**UIC**) је представљала железнички сектор на годишњој конференцији о саобраћају, у организацији Светске банке и института *World Resources*. Конференцији су присуствовали саобраћајни стручњаци из целог света, који су том приликом учествовали у расправи о пружању решења и подстицању промена. Делегација **UIC** традиционално присуствује овој конференцији, са циљем истицања видљивости железничког сектора и његове улоге као катализатора економског просперитета и одрживости.

Генерални директор **UIC**-а, Франсоа Давен, учествовао је као говорник на сесији о отпорности транспортне логистике и ланцима снабдевања, нагласивши снагу железнице у временима кризе. Током сесије, разматрани су кључни изазови у декарбонизацији робног саобраћаја, посебно потреба за хармонизацијом регулаторних оквира како би се осигурала одрживост ланаца снабдевања. Финансијски стручњаци, укључујући представнике Европске инвестиционе банке, Америчке инвестиционе банке, Светске банке и Азијске банке за инвестиције у инфраструктуру, истакли су важност стратешког планирања, сигурност улагања и регулаторне јасноће, како би се постигла одржива решења за ефикасан превоз робе.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-brings-the-voice-of-railways-at-transforming-transportation-2025>

UIC САВЕЗ УНИВЕРЗИТЕТА ЗА БРЗУ ЖЕЛЕЗНИЦУ ОБЕЛЕЖИО 10 ГОДИНА РАДА

Савез универзитета за брзу железницу, који делује у оквиру Међународне железничке уније (**UIC**), крајем фебруара је обележио 10 година рада. Овом приликом прослављена је деценија истраживања и сарадње, а посебно је истакнута важност креирања синергије знања и размене добрих пракси између железничке индустрије и академске заједнице.

Савез универзитета за брзу железницу је основан са циљем препознавања кључне улоге коју имају академске институције у обликовању будућности железничког саобраћаја. Он окупља глобалну мрежу универзитета, истраживачких института, инжењерских школа и академија за пословне студије које су ангажоване у развоју железница за велике брзине. С тим у вези, успостављена је међународна Платформа за истраживање железница за велике брзине, ради подстицања технолошког напретка и одрживих саобраћајних решења.

Поред наведеног, пружена је помоћ студентима у развијању интересовања за ову област путем новоформиране Платформе за развој талената и стручности. Такође, предочени су финансијски модели који укључују свеобухватну процену стратегија за финансирање железница за велике брзине.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-alliance-of-universities-for-high-speed-rail-auhnr-plenary-session-marking>

АУСТРИЈА СЕ ПОСЛЕ НЕМАЧКЕ ОДЛУЧИЛА ЗА ПОСТАВЉАЊЕ КОЛОСЕКА БЕЗ ТУЦАНИКА

Аустријски управљач железничке инфраструктуре, **ÖBB-Infrastruktur**, доделио је конзорцијуму **Rhomberg Sersa Rail Group** и **Porr** групи, уговор у износу од 76 милиона евра за постављање бетонског плочастог колосека без туцаника (**Slab track**). У питању је аустријски производ намењен за двоколосечни тунел **Semmering Base**, који је пробијен у септембру 2024. године.

Уговором ће бити обухваћено укупно 55 км колосека без туцаника, као и радови на подконструкцији и челочној конструкцији, земљани и бетонски радови на унутрашњости тунела, уградња скретница, постављање изолације за заштиту од буке и постављање портала на улазу и излазу тунела. Планирано је да возови саобраћају кроз тунел брзином до 230 km/h.

Систем **Slab Track Austria** развијен је у сарадњи компанија **ÖBB-Infrastruktur** и **Porr**. Његова примена обезбедиће највиши квалитет колосека и прецизност уз минималну потребу за одржавањем инфраструктуре.

Планирање радова и производња бетонских плоча за колосек треба да почне у јуну 2025. године, док је монтирање планирано за април 2027. године. Новоформирано заједничко предузеће **ВТА Semmering Basistunnel 4.1**, у оквиру одвојеног уговора, преузеће обавезу за постављање инсталација телекомуникационе опреме, електричних система, осветљења, сигнализације за хитне случајеве, вентилације и опреме за гашење пожара. Отварање тунела за саобраћај планирано је за 2030. годину.

Нешто више о грађевинском тренду на железничкој инфраструктури

Slab track представља колосек без туцаника при чему се традиционална еластична комбинација прагова и туцаника, замењује крутом конструкцијом од бетонских плоча. Поменути производ сматра се новим стандардом за конструкцију пруга намењених за саобраћај возова великих брзина.

Slab track with flexible noise-reducing rail fixings, built by German company Max Bögl, on the Nürnberg–Ingolstadt high-speed line

На фотографији је приказан **Slab track** на немачкој прузи за брзи саобраћај од 160-300 км/х, немачког произвођача **Max-Bögl**.

Извори: <https://www.railwaygazette.com/infrastructure/semmering-base-tunnel-slab-track-contract-awarded/68538.article>, https://en.wikipedia.org/wiki/Ballastless_track

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАНА UIC НЕДЕЉА ОДРЖИВИХ АКТИВНОСТИ

Манифестација под називом **"Недеља активности у погледу одрживости"** одржана је, по други пут, у организацији Међународне железничке уније (UIC) у Паризу, почетком марта. Догађај је окупио представнике железничких компанија, управљача железничке инфраструктуре, научних института, агенција за истраживање, као и финансијских институција Европске банке за обнову и развој (EBRD) и Развојне банке Азије (ADB). Скупу је присуствовало око 400 учесника, са циљем даљег истраживања иновативних стратегија за унапређење одрживости железничког сектора.

Поред представљања рада Платформе за одрживост, радних група и пројеката UIC-а, водиле су се дискусије о климатским променама и њиховом утицају на железнички сектор. Два дана су била посвећена техничким решењима за буку и вибрације, које настају као последица одвијања железничког саобраћаја. Први дан је обухватио четири радионице под називом **"Бити одговоран комшија"**, а затим је представљено истраживање које за циљ има анализу буке коју стварају паркирани возови. Резултати истраживања биће објављени у оквиру документа **IRS (Међународно железничко решење)** и доступни свим члановима **NOVITA** пројекта, међу којима је и „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС)

Радионице су одржане на следеће теме: нулти отпад и пренамена материјала/производа, креирање тзв. дигиталног пасоша о поседу железничких материјала, систем извештавања о одрживом: пословању, дизајну производа, јавним набавкама, начину коришћења земљишта, железничком туризму. Такође је било речи и о мерењу и активностима које се предузимају у циљу унапређивања квалитета ваздуха у железничком сектору.

Представљени су и следећи пројекти који се односе на:

- RAIL4CITIES** - трансформисање железничких станица у одрживе и лако доступне урбане центре града;
- ACORD** - анализу храпавости шина и стратегију за смањење буке путем брушења шина;
- LIFE Nature Rail** - истраживање алтернативе у односу на традиционалне пестициде за сузбијање корова;
- Aero Noise** - стандардизацију метода за мерење аеродинамичке буке код возова великих брзина;
- WP4** - употребу вештачке интелигенције за планирање и управљање саобраћајем;
- EU-QuieterRail** - унапређење начина на који се бука и вибрације на железници предвиђају, мапирају и ублажавају. Пројекат је финансиран од стране ЕУ;
- Индекс одрживости железнице (RSI)** - праћење усклађености са одрживим циљевима развоја Уједињених нација. Поменути пројекат представља јединствени метод рангирања компанија у односу на 7 циљева одрживог развоја, као и у односу на друге железничке компаније, ради унапређења пословања на одржив и еколошки прихватљив начин;

На догађају су учествовали представници Одељења за заштиту животне средине и представница Центра за међународне послове **ИЖС**.

ОДРЖАН САСТАНАК ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН

Alpine-Western Balkan
rail freight corridor

Састанак Генералне скупштине железничког робног коридора **Алпи-Западни Балкан** одржан је 20. марта 2025. године, у хибридном формату. На састанку је било речи о буџету коридора за 2025. годину, развоју пројекта за смањење времена задржавања на граничним прелазима **Шид-Товарник** и

Димитровград-Драгоман, активностима **C-OSS**, сарадњи са европским координаторима у погледу припреме планова рада за коридоре, као и о састанку са новим члановима проширеног коридора.

Наиме, ревизијом Уредбе о Трансевропској транспортној мрежи (**TEN-T**), железнички робни коридори су у фази проширивања и трансформације у Европске транспортне коридоре, у циљу креирања конкурентне и интероперабилне мреже за железнички робни саобраћај, као и железничке мреже високих перформанси за путнички саобраћај.

У склопу овог процеса, железнички робни коридор **Алпи-Западни Балкан** биће проширен и обухватиће нове чланове – државе **Западног Балкана**, као и **Италију, Мађарску, Бугарску, Грчку и Кипар**. Нови европски транспортни коридор ће носити назив **Западни Балкан-Источни Медитеран**. Очекује се да нови коридори постану оперативни у току 2026. године. На састанку су учествовали менаџер за саобраћајне послове и представница Центра за међународне послове **ИЖС**.